Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brasovŭ:
a administrațiune, piața mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 56. Brașovŭ, Vinerĭ, 12 (24) Martie 1893.

Adunărĭ oprite.

Brașovŭ, 11 Martie v.

Astă véră, când în mai multe părțĭ s'au oprită din chiar seninŭ pacinicele întrunirĭ culturale ale despărțĕmintelorŭ Asociațiunei nóstre transilvane, pe când în cele mai multe părțĭ s'au putută ține în tótă liniștea, amŭ ḑisŭ, că libertatea de întrunire la noi este pusă la discrețiunea organelorŭ administrative.

Acolo, unde șoviniștilorŭ dela putere le sare ceva în nasŭ, încetézá starea de dreptŭ pentru cetățenii nemaghiarĭ și este înlocuită de forța brutală și de celŭ mai condamnabilŭ liberŭ arbitriu. Ear când acele autoritățĭ, carĭ suntŭ în prima liniă chiămate de-a susține și păḑi libertățile publice, le calcă tocmai ele în picióre sub unŭ pretextŭ șovinistŭ séu altulŭ, nimenĭ nu le trage la rĕspundere. Așa se întêmplă, că ceea ce este permisŭ într'o parte a țĕrei, în cealaltă parte se interḑice.

Acésta este anomalia stărilorŭ de astăḑĭ la noi, carĭ pentru națiunile nemaghiare nu mai oferă nicĭ cea mai mică garanțiă de dreptŭ și de libertate, ci le espune la bunulŭ placŭ alŭ stăpânirei de rassă, ce se esercită prin nisce organe conduse de ură și de patimă în contra orĭ cărei manifestărĭ de viață națională în sînulŭ poporelorŭ nemaghiare.

Și fiindcă guvernulŭ ungurescŭ nu este în stare, orĭ chiar nu voiesce, sĕ pună la ordine și sĕ pedepséscă pe organele sale, carĭ calcă în modŭ arbitrarŭ libertățile publice, acele aparițiunĭ anormale se repetă și dau totŭ mai multŭ nutremêntŭ stărei anarchice, ce-a introdus'o șovinismulŭ pătimașŭ ungurescŭ în conducerea administrației.

Ceea ce s'a întêmplatŭ astăvéră față cu unele dintre adunările nóstre culturale, se întêmplă și acuma față cu unele dintre adunările nóstre de protestare în contra programului bisericescŭ-politicŭ alŭ guvernului. Anume, în comitatulŭ Albei inferióre și în comitatulŭ Sĕlagiului au fostŭ oprite patru adunărĭ de alegĕtorĭ, ce aveau sĕ se întrunéscă ḑilele acestea.

La începutŭ credeamŭ, că se va fi întêmplatŭ vre-o greșală de formă la anunțarea acestorŭ adunărĭ înaintea autoritățilorŭ publice, dér acum vedemŭ, după cum ni-se comunică cu deosebire din Șimleulŭ-Silvaniei, că avemŭ de a face și aicĭ cu nisce măsurĭ arbitrare ale administrației unguresci. Mai marii comitatelorŭ Sĕlagiu și Alba inferióră nu vorŭ ca Romanii de acolo sĕ țină adunărĭ, și de aceea, fără multă ceremoniă, le oprescŭ.

Acéstă procedere este curatŭ despotică, după calapodulŭ muscălescŭ, dér ea totușĭ se póte întêmpla sub „liberala" ocârmuire a domnului Hieronymi, pe care unii ómenĭ naivĭ, din sînulŭ nostru îlŭ credeau capabilŭ de-a introduce o eră mai suportabilă pentru naționolitățĭ.

Amŭ vĕḑutŭ deja probe destulŭ de convingĕtóre din partea acestui „liberalismŭ", în modulŭ de procedere față cu adunările slovace. Ce mirare dér decă spiritulŭ de „toleranță" fisolgăbirăéscă s'a straplântatŭ acum din comitatulŭ Turoțŭ în Sĕlagiu și în Alba inferióră, când în pressa și în dieta ungurécă se variază mereu tema despre elementele slave și romăne dușmane statului? Și cum ar cuteza ministrulŭ de interne Hieronymi sĕ se opună acestui curentŭ, tocmai în nisce momente, când posiția întregului ministeriu este atâtŭ de amenințată?

Stămŭ rĕu dér în tótă privința cu pretinsa direcțiă moderată și conciliantă a domnului Hieronymi, și suntemŭ curioșĭ a vedé cum va rĕspunde dênsulŭ la recursurile ce i-s'au înaintatŭ din Abrudŭ, Alba-Iulia, Șimleulŭ-Silvaniei și Zelău.

Orĭ cum va fi însĕ rĕspunsulŭ ministrului de interne, faptulŭ călcărei brutale a libertății de întrunire în amintitele comitate este și va rĕmâné o viuă dodadă despre starea tristă de nedreptățire și de despotismŭ în care se află aḑĭ Românii.

Intr'unŭ statŭ de dreptŭ, organele administrative, carĭ ar comite asemenea fapte de ilegalitate și de netoleranță vĕdită, ca celea din Sĕlagiu și Alba inferióră, ar fi trase în judecată și aspru pedepsite. In statulŭ ungarŭ însĕ, unde dreptulŭ și dreptatea suntŭ înlocuite cu liberulŭ arbitriu, scimŭ din esperiențe triste, că cei pedepsițĭ suntŭ totŭ numai hoții de păgubașĭ.

Acésta însĕ sĕ nu ne descuragieze, ci sĕ stămŭ neclintițĭ pe basa de dreptŭ și de libertate, protestândŭ cu putere totŭ mai mare în contra despotismului, care mai curêndŭ séu mai târḑiu va fi spulberatŭ de dreptatea causei celorŭ asuprițĭ.

Apetitŭ șovinistŭ maghiarŭ.

— Din dieta ungurésca. —

Dieta ungurésoă se ocupă cu desbaterea specială a budgetului pentru culte și instrucțiune publică. Amŭ arătatŭ în primulŭ nostru articulŭ de ierĭ, ce pretensiunĭ șovinisto-absolutistice ridică acum domnii maghiarĭ din dietă față de învĕțămêntulŭ nostru confesionalŭ. Pentru importanța desbaterilorŭ din ședința dela 20 Martie, dămŭ aḑĭ unŭ estrasŭ din vorbirile, ce s'au rostitŭ.

La posiția „directorilorŭ supremĭ de studii" luà cuvêntulŭ

Al. Szacsvay. Elŭ nu-șĭ póte închipui, în împrejurările de față, realisarea unei politice culturale maghiare. Budgetulŭ de culte e mai micŭ chiar și decâtŭ alŭ României. Elŭ califică de-o bólă a societății maghiare și a culturei maghiare aparițiunea, că sub influința politicei maghiare, amenință totușĭ panslavismulŭ, dacoromânismulŭ, apoi ca furii ale viitorului: socialismulŭ internaționalŭ și ultramontanismulŭ. Vorbesce mai pe largŭ de dacoromanismŭ, și ḑice, că elŭ s'a formatŭ în patulŭ caldŭ alŭ culturei maghiare. De aicĭ a trecutŭ în România, unde a crescutŭ și ér a fostŭ străplântatŭ în Ungaria, ca aicĭ sĕ se lățéscă. Dacoromânismulŭ acesta, apĕratŭ și îngrijitŭ de poporațiunea română, a devenitŭ periculosŭ, ér ideia de statŭ maghiarŭ n'a câștigatŭ nicĭ unŭ terenŭ la poporațiunea nemaghiară, care pășesce acum cu pretensiunĭ politice deosebite. Vorbitorulŭ nu vré sĕ susțină, că pentru negligențele ivite ar fi responsabilŭ numai guvernulŭ actualŭ, căcĭ ele suntŭ negligențe seculare și suntŭ părtașe la ele tóte guvernele trecute, tóte dietele ba chiar întrégă societatea maghiară. Rĕulŭ esistă și elŭ trebue vindecatŭ, căcĭ deja *proximus ardet Ucalegon*, ér mai târḑiu nu va fi modŭ de lecuire. Atrage apoi atențiunea ministrului de culte la articulii din „Egyetértés" publicațĭ sub titlulŭ „Dacoromânismulŭ și politica culturală maghiară", unde se arată în vii colorĭ, cum s'a desvoltatŭ, pe basă culturală, dacoromânismulŭ.

La posiția „inspectorilorŭ scolarĭ" luà celŭ dintêiu cuvêntulŭ

Bano Jozsef, care după o scurtă reflexiune asupra desbaterilorŭ trecute a politicei bisericescĭ, face o asĕmĕnare între dotația diferitelorŭ portofolii și între sporirea lorŭ și constată cu regretŭ, că instrucția poporală este negligeată de totŭ. Rógă apoi pe ministru sĕ stăruéscă a se înmulți bugetulŭ pentru culte și instrucția publică, ca sĕ pótă pune mai multă grijă pe învĕțămêntulŭ poporalŭ, pe kisdedovurĭ și pe starea materială a învĕțătorilorŭ. Așterne apoi următorulŭ proiectŭ de resoluțiune: „Considerândŭ, că învĕțămêntulŭ din asile, din școlele primare și mai înalte e fórte negligeatŭ, ministrulŭ de culte sĕ arate, de câte asile, școle poporale și institute de învĕțămêntŭ ar fi lipsă, ca sĕ pótă corĕs-

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

In gura chițilorŭ.

Novelă de *A. Oscar Klaussmann.*

I.

In anulŭ 1882 se afla corveta M. S. „Freya" în portulŭ din Boston, pentru ca sĕ facă unele reparaturĭ. Fórte rareorĭ se întêmplă, ca o corabiă germană de rĕsboiu sĕ intre în porturile nord-americane, se evita acésta din motive politice. Corveta „Freya" însĕ ajunse într'o furtună vehementă nord-vestică și sufe rise stricăciunĭ atâtŭ de însemnate, încâtŭ trebui sĕ intre în portulŭ celŭ mai apropiatŭ. Ea era designată spre America-sudică, dér în călĕtoria ei fù oprită de furtună.

Deși ḑiua și nóptea se lucra la corabiă, totușĭ petrecerea trebui sĕ dureze aprópe două sĕptĕmânĭ, și căpitanulŭ corvetei „Freya" se afla, împreună cu oficerii sĕi, într'o rea disposițiune, deórece esecutarea mandatului sĕu fù întârḑiată în modŭ neprevĕḑutŭ.

Era Duminecă, soldații prânḑiră pe bordŭ, și acum se înșirară pe bordŭ, sub comanda unui oficerŭ, cei concediațĭ, carĭ pentru prima óră, de când sosiră la corvetă, aveau voiă sĕ mérgă în portŭ pe uscatŭ.

Primulŭ oficerŭ se duse în caiuta căpitanului, pentru ca sĕ raporteze acestuia, că s'a făcutŭ inspecțiunea concediațilorŭ pe uscatŭ. Căpitanulŭ părea, că nu e de locŭ înțelesŭ cu acestŭ raportŭ.

„Nu credĭ", ḑise elŭ cătră primulŭ oficerŭ, „cu câtă neplăcere trimitŭ ómenii pe uscatŭ. Aceste porturĭ nordamericane suntŭ totdéuna periculóse pentru soldații noștri. Numĕroșii Germanĭ, carĭ locuescŭ aicĭ, au așa de rară ocasiune sĕ védă o corabiă germană de rĕsboiu, încâtŭ nu mai potŭ de bucuriă, când astfelŭ de soldațĭ vinŭ pe uscatŭ. Crede mĕ, eu sciu, cum stau lucrurile. Germanii primescŭ pe soldațĭ cu bucuriă, ii ducŭ după aceea în locuințele lorŭ séu în cârciumile cele mai apropiate și le dă acolo stâtŭ de beutŭ, încâtŭ în scurtă vreme toțĭ suntŭ bețĭ tunŭ. Bagă de sémă, când astăḑĭ concediații vorŭ fi luațĭ de pe luntrii, căcĭ nu vei mai avé nicĭ a treia parte din ei; o parte va veni în cursulŭ nopții cu bărcĭ închiriate, unŭ numĕrŭ dintre soldațĭ îi va aduce mâne poliția, pentru că au făcutŭ prostii pe uscatŭ, ér restulŭ póte nu lŭ vei mai vedé nicĭodată".

„D le căpitanŭ", observà primulŭ oficerŭ, „espresŭ am admoniatŭ pe soldațĭ și înainte de tóte asupra periculului. Credŭ totușĭ, că ar fi prea aspru lucru, ca sĕ nu mérgă soldații de locŭ pe uscatŭ. In cursulŭ ḑilelorŭ din sĕptĕmână suntŭ ocupațĭ pe bordŭ, și le rĕmâne numai ḑiua de Duminecă liberă".

„Ai tótă dreptatea" rĕspunse căpitanulŭ. „Nicĭ pe departe n'am avutŭ în gândŭ sĕ le interḑicŭ ómenilorŭ petrecerilorŭ. Dér bagă de sémă, noi amêndoi, vomŭ fi mai tare supĕrațĭ din causa acestui lucru."

Căpitanulŭ trecù printre șirele matrosilorŭ îmbrăcațĭ în haine de paradă și esaminà cu îngrijire hainele fiăcăruia. Deodată i-se întunecà fața și aprópe supăratŭ s- întórse cătră primulŭ oficerŭ cu întrebarea: „Și Angermann merge la uscatŭ? Dór nu vorbescĭ seriosŭ d-le locotenentŭ de capitanŭ. Angermann are arestŭ de bordŭ, deórece în primulŭ portŭ englesŭ a provocatŭ o cértă; óre sĕ-lŭ lăsămŭ acum aicĭ în acestŭ ținutŭ periculosŭ? Nu nicĭ-odată!"

Primulŭ oficerŭ trebue sĕ fiă representantulŭ intereselorŭ soldațilorŭ de pe bordŭ, și locotenentulŭ de capitanŭ Winter de pe „Freya" împlinea acéstă datorință în modŭ consciențiosŭ.

„Carol Angermann, firesce, că are arestŭ de bordŭ, domnule căpitanŭ", ḑise Winter. „Dér dênsulŭ în totŭ timpulŭ călĕtoriei s'a purtatŭ bine, de altmintrelea elŭ este celŭ mai harnicŭ dintre soldațĭ, dér e puținŭ cam arțăgosŭ. Eu, cu tótă

punde cerinţelorŭ de adĭ; mai departe sĕ arate în câtŭ timpŭ, în ce proporţiă şi cu ce cheltuielĭ ar pute sĕ le înfiinţeze şi de-odată cu bugetulŭ pentru 1894 sĕ presente unŭ planŭ dietei."

Ministrulŭ Csaky ḑice că orĭ şi câtŭ ar voi sĕ realiseze din aceea la ce i a atrasŭ atenţiunea antevorbitorulŭ, totuşĭ n'ar pute sĕ înfiinţeze într'unŭ anŭ 1000 de Kişdedovurĭ şi 1000 de şcóle poporale, chiar şi décă ar dispune de cheltuielĭ; l'ar împiedeca lipsa puterilorŭ didactice. Recunósce, că suntŭ încă comune fără de şcolĭ, dér şi numĕrulŭ acestora scade. Se observă îmbunĕtăţire în ceea ce privesce învĕţarea limbei maghiare. Nicĭ elŭ nu ţine de satisfăcĕtóre activitatea de până acum a inspectorilorŭ de şcóle. Primesce proiectulŭ de resoluţiune alŭ lui Bano, cu tóte că ar avé unele escepţiunĭ contra lui.

Contele Alb. Apponyi încă primesce proiectulŭ de resoluţiune alŭ lui Bano. Fiindŭ vorba de inspecţiunea asupra şcólelorŭ poporale, şi mai alesŭ de aceea, că inspecţiunea de adĭ nu póte împiedeca nicĭ chiar introducerea în şcóle a *tendinţelorŭ contrare statului*, mulţĭ au fostŭ de părerea, ca învĕţămĕntulŭ sĕ se punĕ esclusivŭ în mâna statului. Elŭ nu află de lucru practicŭ acéstă reformă, dér suntŭ alte mijlóce, carĭ promitŭ succesŭ. Astfelŭ este revisuirea art. de lege 28 din 1876 în sensulŭ, ca autoritatea de inspecţiune, stabilită în acéstă lege, sĕ se estindă şi asupra învĕţătorilorŭ confesionalĭ. Mai urgentŭ ar fi sĕ se preciseze escesele şi delictele învĕţătorilorŭ, mai alesŭ acelea, pe carĭ învĕţătorii le comitŭ, în decursulŭ funcţiunei lorŭ, *faţă cu punctulŭ de vedere alŭ unităţii de statŭ şi naţionale.* Din causa acésta ar fi de lipsă, ca autorităţile confesionale sĕ comunice guvernului regulamentele lorŭ disciplinare şi sĕ dea garanţii, că le şi observă corectŭ *din punctŭ de vedere alŭ statului.* Acésta însĕ nu e destulŭ. Şi cu privire la puterile didactice aplicate la şcólele confesionale, *statulŭ* — faţă cu escesele şi delictele carĭ lovescŭ în ideia lui — *trebue sĕ influinţeze autorităţĭ concurente pe lângă cele confesionale,* carĭ sĕ aibă dreptŭ de influenţă asupra tuturorŭ puterilorŭ didactice a confesiunilorŭ deopotrivă. (Aprobărĭ generale) Delictele disciplinare, carĭ suntŭ de natură curatŭ pedagogică, dér mai alesŭ cele de natură bisericéscă, se ţinŭ de cerculŭ respectivei autorităţĭ confesionale; acele delicte disciplinare însĕ, carĭ atingŭ punctulŭ de vedere alŭ statului şi celŭ naţionalŭ, *sĕ le pedepséscă autorităţile disciplinare concurente,* adecă de statŭ, décă cele confesionale n'o facŭ. Mai statorindu-se şi un dreptŭ de *veto* faţă cu preparandiile confesionale şi cu aplicarea învĕţătorilorŭ, s'ar pute împiedeca uneltirile contra statului şi tendinţele antimaghiare. Făcêndu-se acestea ar puté progresa învĕţămĕntulŭ de statŭ chiar şi acolo, unde ideia de statŭ maghiarŭ este mai multŭ atacată.

Ministrulŭ *Csaky* se bucură şi ia spre sciinţă propunerile lui Apponyi.

Dacoromânismulŭ
şi politica culturală maghiară.

(Urmare după Egyetértés).

Tare ar greşi celŭ ce ar crede, că acéstă *Ligă* culturală română ar fi lucru aşa de pacinicŭ, ca *Emke,* care se mulţumesce cu repararea bisericelorŭ ce se surpă şi a şcólelorŭ negligeate, cu înfiinţarea de kisdedovurĭ şi bibliotecĭ poporale, cu remunerarea câtorva dascălĭ, carĭ arată progresŭ în propunerea şi învĕţarea limbei maghiare; care edă scrierĭ periodice asupra cunoscinţii ţĕrii, care din lună în lună dă socotélă despre încassările ce face, despre capitalŭ, despre intrate şi eşite. Despre acestea în cerculŭ *Ligei* nu se pomenesce. Problemele ei suntŭ cu totulŭ de altă natură. Nime nu scie, afară de cei iniţiaţĭ, câţĭ banĭ are ea, unde şi spre ce scopurĭ îi folosesce. Dér nicĭ unŭ Românŭ nu întrébă de acésta, ci dă *Ligei* banĭ cu deplină încredere. Din timpŭ în timpŭ, ea dă, ce-i dreptŭ, câte unŭ raportŭ, dér în acestea nicĭ unŭ rêndŭ nu se scrie despre intrate şi eşite.

Liga însĕ e neobosită. Agenţii ei *„dela Nistru pân' la Tisa"* se află pretutindenĭ. Pe Valahimea din Macedonia, ce numĕră aprópe unŭ milionŭ, a cuprins'o în timpulŭ mai nou unŭ puternicŭ curentŭ naţionalŭ. *Apostolŭ Margăritŭ,* Teodorŭ *Burada* şi alţii nu numai pe Românii Macedonenĭ i au adusŭ la conscinţa de sine, ci au câştigatŭ pentru causă şi opinia publică şi pe guvernulŭ din România. Guvernulŭ românŭ cu multă tactică şi violenţă a esoperatŭ în Constantinopole, ca organele oficióse ale imperiului otomanŭ sĕ părtinéscă în Macedonia tendinţele române în biserică şi şcólă, faţă cu grecismulŭ *intra dominium* de până acuma. La sprigiunulŭ lui *Hasdeu,* celŭ mai mare limbistŭ românŭ în viaţă, s'a înfiinţatŭ societatea albaneză *Drita* în fruntea căreia stă istoriculŭ şi esministrulŭ de culte Vasile A. *Urechiă.* Societatea acésta a înfiinţatŭ în anulŭ trecutŭ în Bucurescĭ prima şcólă româno-albană, alŭ cărei scopŭ este crescerea de dascalĭ pentru Albanezii din imperiulŭ otomanŭ, ca astfelŭ, cum a ḑisŭ Haşdeu la serbarea deschiderei şcólei, „cu ajutorulŭ limbei şi a culturei române sĕ scótă pe acéstă naţiune soră din întunecimea egipténă a spiritului grecŭ-fanarioticŭ, cum a scosŭ Lazarŭ la 1816 pe Românii din Muntenia".

Faţă cu patria nóstră, *Liga* nu se mulţumesce numai cu calumniarea Maghiarilorŭ înaintea streinătăţii şi ca sĕ câştige pressa francesă, belgiană, italiană, englesă şi germană pentru causa românismului contra nóstră,—pe care terenŭ, potŭ ḑice, a seceratŭ succese de mirare, astfelŭ de succese, carĭ ar merita atenţiunea guvernului de esterne unguresc alŭ monarchiei,—ci de faptŭ ea se amestecă şi în afacerile bisericescĭ şi şcolastice ale Românilorŭ noştri. La începutulŭ lui Maiu trecutŭ am cetitŭ în ḑiarulŭ *„Lupta"* următórea scire: „Parteniu *Cosma,* Nicolau *Strĕvoiu* şi Ludovicŭ *Ciaco* au sositŭ în capitală ca, la însărcinarea Metropolitului *Mironŭ Romanulŭ,* sĕ ridice suma de 150,000 francĭ, ce ministeriulŭ de culte s'a obicînuitŭ a da şcólelorŭ din Ardélŭ. Este sciutŭ, că Parteniu Cosma e cumnatulŭ (?) fiiosului „Român Miron", acéstă unéltă órbă a guvernului unguresc. Se póte, că Take Ionescu le va da suma acésta, pe care „Român Miron", o va folosi în Ardélŭ. de a împiedeca prin ea ducerea Memorandului la Viena". După trei ḑile Parteniu Cosma a declaratŭ, că elŭ n'a mersŭ la Bucurescĭ în afacerĭ politice, ci în afacerĭ comerciale şi că n'are nicĭ unŭ felŭ de împuternicire dela Metropolitulŭ, ér ceilalţĭ domnĭ cu atâtŭ mai vîrtosŭ nu potŭ fi tovarăşii lui de călĕtorie, cu câtŭ unulŭ dintre ei, L. Ciaco, nu esistă în Ardélŭ, ca advocatŭ, nici maghiarŭ, nicĭ românŭ. După ce nu am aflatŭ suma din cestiune în bugetulŭ de culte; pe câtŭ s'a putută însĕ am cercetatŭ şi m'am convinsŭ, că de faptŭ, guvernulŭ românŭ, tocmai la îmboldulŭ *Ligei,* dă din fondulŭ de disposiţiune câte 150,000 frc. anualŭ pentru scopurĭ culturale Românilorŭ din Ardélŭ, dér nu prin Metropolitŭ, ci prin *Ligă.*

(Va urma).

SCIRILE ḐILEI.

— 11 (23) Martie.

Adunărĭ de protestare. Adunarea alegĕtorilorŭ românĭ din oraşulŭ şi comitatulŭ Braşovului, în cestiunea căsĕtoriei civile obligătóre şi a matriculelorŭ de statŭ, se va ţiné, după cum amŭ anunţatŭ, mâne (Vinerĭ) în 10 óre a. m. în sala Hotelului Nr. 1. — Sâmbătă în 13 (25) Martie vorŭ ţine adunare alegĕtorii românĭ din cerculŭ Trăscăului în Câmpenĭ în sala hotelului mare la 11 óre, ér Lunĭ în 16 (28) Martie se va ţiné în Lugoşŭ o adunare de protestare a cercurilorŭ Lugoşului şi Zorlenţului mare în sala hotelului „Concordia" la 1 óră d. a.

—x—

Bine s'a purtatŭ. „Magyar Hirlap" aduce scirea, că în comuna Tornya din Ungaria, unde locuescŭ împreună Românĭ, Sêrbĭ şi Maghiarĭ, cei din urmă au voitŭ sĕ însele pe cei dintâiu, ca sĕ serbeze şi ei ḑiua de 15 Martie. Locuitorii românĭ şi sêrbĭ au şi subscrisŭ cólele de invitare pentru „ospĕţulŭ maghiarŭ". Auḑindŭ însĕ de acésta bravulŭ învĕţătorŭ românŭ de-acolo d-lŭ George Petrovicĭ a desmĕntatŭ pe Românĭ şi pe Sêrbĭ sĕ nu ia parte la serbarea ungurésca. Ei su şi ascultatŭ de sfatulŭ binevoitorŭ alŭ învĕţătorului şi au refusatŭ cu toţii invitările. Fóia unguréscă înjură pentru acéstă faptă laudabilă pe învĕţătorulŭ românŭ, noi însĕ nu putemŭ decâtŭ sĕ-lŭ aprobămŭ ḑicêndŭ, că bine s'a purtatŭ!

—x—

Restrîngerea „libertăţii" prisonierilorŭ de statŭ. Din Seghedinŭ se telegrafiază foilorŭ unguresci, că ministrulŭ de justiţiă a datŭ o ordinaţiune către directorulŭ închisorii de statŭ, care cuprinde disposiţiunĭ de restrîngerea a „libertăţii" prisonierilorŭ. Ordinaţiunea prevede mĕsurĭ stricte în ceea ce privesce tratarea cu prisonierii, apoi atingerea lorŭ cu lumea esternă şi în genere cu visitele, ce li-se facŭ. De aicĭ înainte concesiune pentru a se puté face visita unuĭ prisonierŭ din „custodia honesta" se va da din partea directorului închisorii numai pe lângă condiţiunile cele mai grele. Ordinaţiunea ministrului a causatŭ mare consternaţiă în „mănăstirea" din Seghedinŭ,

—x—

Partida liberală în descompunere. „Budapesti Hirlap" dela 21 Martie aduce scirea, că în partida guvernamentală lucrurile mergŭ rĕu. Elementele divergente începŭ totŭ mai multŭ a se grupa şi a se da pe faţă curente, carĭ de locŭ nu garanteză viitorulŭ partidei. Afacerea Tisza-Asbot a făcutŭ ca clica tiszaistă sĕ fiă forte opărită. Rĕu le-au căḑutŭ tisaiştilorŭ récéla şi reserva cu care Weckerle l'a servitŭ pe Tisza în afacerea lui cu Asboth. Weckerle a putută susţinea solidaritatea în partidă numai sub cuvêntŭ, că proiectulŭ căsĕtoriei civile nu va vătĕma principii de credinţă. Se aştéptă déră proiectulŭ, care décă nu va fi conformŭ asigurărilorŭ date, atuncĭ 40 de deputaţĭ vorŭ eşi din partida guvernamentală. Décă Weckerle va fusiona cu Apponyi, atuncĭ Tisza cu aderenţii săi, 30 la numĕrŭ vorŭ forma partidă deosebită cu numele de partidă liberală.

—x—

Patriarchulŭ Brankovicĭ decoratŭ. Cetimŭ în „Nemzet", că Maj. Sa a decoratŭ pe patriarchulŭ sêrbŭ Brankovicĭ cu ordinulŭ „Corónei de fierŭ" clasa I — pentru „merite".

—x—

Condamnaţĭ în procesulŭ Panama. O telegramă din Parisŭ cu data de 21 Martie aduce scirea, că curtea cu juraţĭ a condamnatŭ pe Carol Lesseps (fiulŭ) la 1 anŭ pe Blondin la 2 anĭ şi pe Baihaut la 5 anĭ închisóre şi 750,000 francĭ amendă. Ceilalţĭ şése acusaţĭ au fostŭ achitaţĭ.

—x—

Tramvay electricŭ în Sibiiu. Ministrulŭ ung. de comerciu a datŭ d lorŭ Thalmann, fişpanŭ, şi Dr. Wolff, concesiunea pentru construirea liniei pentru tramvay electricŭ, care sĕ lege gara cu oraşulŭ şi cu alte localităţĭ din giurŭ.

—x—

Colera în Parisŭ. Din Parisŭ se scrie, că la Lorient (departamentulŭ Morbikau) s'au constatatŭ o mulţime de casurĭ de coleră. În ḑilele trecute au muritŭ 6 persóne. Casurĭ suspecte de coleră s'au constatatŭ şi în împrejurime.

—x—

Asociaţiune de anarchiştĭ. „Neue fr. Presse" primesce din Genf (Elveţia) scirea, că acolo s'a formatŭ o mare asociaţiune de anarchiştĭ, carĭ întreţinŭ o corespondenţă intimă cu anarchiştii din Francia, Germania, Italia, Spania şi Anglia.

—x—

Mortalitatea în Braşovŭ. Din 12 până în 18 Martie n. c. au muritŭ 18 persóne şi adecă: 3 de tuberculosă, 1 de catarŭ de intestine şi 14 de alte bóle. Prin urmare se vine pe 1000 locuitorĭ pe anŭ: 28.5.

Adunarea din Caransebeşŭ.

CARANSEBEŞŬ, 7 (19) Martie 1893.

Joi în 4/16 Martie a. c. s'a ţinutŭ în Caransebeşŭ adunarea alegĕtorilorŭ dietalĭ din cerculŭ administrativŭ alŭ Caransebeşului şi alŭ Teregovii spre a se dechiera faţă de proiectele de lege referitóre la *căsĕtoria civilă,* la *introducerea matriculelorŭ* şi la *recepţiunea Jidovilorŭ.*

La 11 óre din di, alegĕtorii, veniţĭ din cele mai îndepărtate comune în mare numĕrŭ, încâtŭ nu mai puteau încăpé în sala destulŭ de spaţiósă a Societăţii române de cântărĭ, se constituiră alegêndŭ de preşedinte pe d-lŭ Ioanŭ Ionaşŭ, ér de notarŭ pe d-lŭ Dr. Petru Barbu.

Preşedintele salutândŭ alegĕtorii, le espuse pe scurtŭ scopulŭ convocării, apoi dete cuvêntulŭ P. O. D. Protopresviterŭ Andreiu Ghidiu, carele în modŭ sistematicŭ, obiectivŭ şi convingĕtorŭ tractă cu multă dibăciă materia, combătêndŭ cu argumente nerestornabile cele trei proiecte de lege şi arătândŭ cu deosebire, cum căsĕtoria civilă este în contra dogmelorŭ şi aşeḑĕmintelorŭ nóstre bisericescĭ, cum ea vatămă credinţa şi slăbesce morala poporului. Cu privire la matriculele de statŭ, dovedesce, că acéstă instituţiă ar lovi în simţulŭ religiosŭ alŭ credincioşilor noştri, ar micşora încrederea poporului, ce a avutŭ faţă de parochulŭ bisericescĭ, fiind-că ele s'ar purta de persóne, carĭ nu suntŭ de religiunea nóstră şi într'o limbă, carea poporulŭ n'o înţelege; ba părinţii nicĭ numele pruncilorŭ lorŭ nu le ar mai cunósce. Afară de acestea, introducerea matriculelorŭ de statŭ ar aduce cu sine noi şi grele sarcinĭ asupra ţĕrii, căcĭ pe când preoţimea

---

purtarea sa cea bună, nu l'aşĭ fi pusŭ între concediaţĭ, décă n'ar avea rudenii de apróape în Boston. Elŭ mi-a spusŭ, că aicĭ trăiesce fratele mamei sale ca fabricantŭ în Pearlstreet şi s'a rugatŭ cu stăruinţă, sĕ capete voiă a visita pe unchiulŭ sĕu, deórece e vorba de o afacere în privinţa averei."

Căpitanulŭ părŭ că şovăesce, dér apoi ḑise: „Ei, d-le locotenentŭ, pe rĕspunderea d-tale va puté merge dênsulŭ pe uscatŭ. Dér décă se va arĕta nedemnŭ de încrederea, ce o aĭ d-ta în elŭ, atuncĭ va trebui sĕ cunóscă întrégă asprime a disciplinei pe corabiă şi a legilorŭ. Eu nu voiu considera de locŭ purtarea sa bună de mai înainte, décă va cuteza sĕ provóce érăşĭ o încĕrcare pe uscatŭ. Angermann nu va mai părăsi atuncĭ de locŭ corabia în totŭ decursulŭ călĕtoriei nóstre, măcarŭ sĕ dureze şi doi anĭ. — Însemnă-ţĭ acésta Angermann! Asemenea şi voi ceilalţĭ. Concediulŭ, ce vi-s'a încuviinţatŭ astăḑĭ, este numai o probă; décă veţĭ face prostii pe uscatŭ, atuncĭ vĕ stricaţĭ nu numai vouĕ, ci şi camaraḑilorŭ voştri, carĭ vorŭ voi în curêndŭ sĕ mérgă pe uscatŭ. — Îţĭ mulţămescŭ d-le locotenentŭ, dă drumulŭ soldaţilorŭ de pe bordŭ."

Căpitanulŭ părăsi bordulŭ, pentru ca sĕ mérgă în cabina sa. Subofiicerii concediaţĭ înscinţară primului oficerŭ pe cei concediaţĭ de pe bordŭ şi curêndŭ după aceea marile bărcĭ ale corabiei „Freya" aduseră pe concediaţĭ la peninsula, pe care se afla vechiulŭ Boston.

Sergentulŭ majorŭ însoţi pe soldaţĭ până la loculŭ de debarcare, spunêndu-le, că la 8 óre séra bărcile vorŭ fi din nou la ţĕrmŭ, pentru ca sĕ-i aducă pe bordŭ. Încă odată admonia elŭ pe soldaţĭ în numele căpitanului şi a primului oficerŭ, ca sĕ nu trécă peste terminŭ; apoi bărcile se întorseră la corvetă.

(Va urma.)

nóstră pórtă astădĭ matriculele „gratis“, diregĕtorii, carĭ vorŭ purta matriculele de statŭ, vorŭ fi plătițĭ din bugetulŭ statului, care bugetŭ anŭ de anŭ va fi însărcinatŭ spre acestŭ scopŭ cu mai multe miliône de florinĭ.

Despre recepțiunea Jidovilorŭ, între altele, vorbitorulŭ arată pericolulŭ, ce s'ar nasce pentru biserica nóstră, décă acestŭ articulŭ de lege ar regula trecerile confesionale reciproce între creștinĭ și Jidovĭ în înțelesulŭ art. de lege 53 din 1868. și décă ar admite căsĕtoria între creștinĭ și Jidovĭ.

Totŭ așa au combătutŭ numitele proiecte cu mare succesŭ domnii Ioanŭ Nemoianŭ, Dr. Iuliu Olariu și Ioanŭ Lințu, aducêndŭ fiecarele alte nimerite argumente și ilustrândŭ causa fiecarele din altŭ punctŭ de vedere.

Tóte vorbirile au fostŭ desŭ întrerupte de vii aprobărĭ.

Dup'acestea adunarea a votatŭ în unanimitate următórea:

RESOLUȚIUNE:

Adunarea alegĕtorilorŭ dietalĭ din cerculŭ administrativŭ alŭ Caransebeșului și alŭ Teregovii, protestéză sĕrbătoresce în contra căsĕtoriei civile și în contra întroducerii matriculelorŭ de statŭ.

Cu privire la recepțiunea Jidovilorŭ, încâtŭ acestŭ proiectŭ de lege ar conține dispositiunĭ, carĭ ar vătĕma creștinismulŭ peste totŭ și în specialŭ ar vătĕma dogmele, canónele și institutiunile bisericii nóstre dreptŭ-măritóre gr. or, adunarea de asemenea se declară în contra proiectului.

In fine președintele închee adunarea cu o cuvêntare, în carea între altele dice, că alegĕtorii nu numai că au dreptulŭ de a se aduna și de a-șĭ da părerea în cestiunĭ de importanță politică, dér trebue sĕ facă acésta și din datorință cătră patriă; pentru ca dieta, când decide în cestiunĭ marĭ, precum suntŭ și cele de fată, sĕ scie: carĭ suntŭ lipsele și carĭ suntŭ dorințele poporului; căcĭ numai așa va puté aduce legĭ folositóre țĕrii, décă va fi în deplină cunoscință de causă.

Coresp.

Jidovii și maghiarisarea.

In ședința din 17 Martie a dietei ungurescĭ fiiĭ lui Moise și Levi s'au împărtășitŭ de marĭ complimente. Ne suntŭ încă în viuă memoriă cuvintele ce le a esprimatŭ deputatulŭ Polonyi în dietă, când a vorbitŭ de recepțiunea Evreilorŭ. Este sciutŭ apoi și aceea ce a rĕspunsŭ organulŭ de frunte alŭ guvernului „Pester Lloyd“. Polonyi a voitŭ decĭ sĕ se rectifice. Elŭ dise, că ia cu bucuriă spre sciință faptulŭ, câtă importanță au datŭ Jidovii vorbirei lui din parlamentŭ; recunósce, că ei multŭ au făcutŭ pentru *causa maghiarisărei*, dér totușĭ nu suntŭ încă acolo unde i-ar plăcé lui sĕ i vadă. 'I-ar plăcé adecă, ca în schimbŭ pentru recepțiune ei *în comerciu și la bursă sĕ nu se mai foloséscă de limba germană, ci de cea maghiară.*

Ministrulŭ Weckerle rĕspundêndŭ dise, că atuncĭ când guvernulŭ vré sĕ aducă o lege asupra liberului eserciţiu religionarŭ, confesiunea mosaică nu se póte pune sub aceeașĭ lege, ca celelalte confesiunĭ, ci trebue sĕ se respecteze starea de faptŭ, cu escepțiunea, că *„vomŭ recunósce religia mosaică“*. Asta nu însémnă, dise maĭ departe d-lŭ Weckerle, că *pretensiunile nóstre față de jidovimea din patriă, în ce privesce lățirea limbei maghiare, sĕ nu ni-le urcămŭ în mĕsură mai mare.* Eu suntŭ convinsŭ, că pentru acea jidovime — pe care o putemŭ acusa cu orĭ și ce, dér numai cu aceea nu, că s'ar fi datŭ înapoi dela tendințele nóstre naționale — ar fi de prisosŭ, orĭ chiar destulŭ acelŭ *impulsŭ moralŭ*, care l'a câștigatŭ din vorbirile audite aicĭ. *Jidovimea își va face datoria pe terenulŭ maghiarisării*, acele datorii, carĭ în unele privințe suntŭ și ale ei, fiind-că unele ramurĭ de ocupațiune, cum e d. e *comerciulŭ, este în așa mare mĕsură în mâna ei, încâtŭ maghiarisarea acestuia atérnă numai dela maghiarisarea Jidovimei.* A merge însĕ așa de departe, încâtŭ de astfelŭ de condițiunĭ sĕ legămŭ noi drepturile, ce vremŭ sĕ dămŭ Evreimei — eu din parte-mĭ țiuŭ de unŭ lucru nepermisŭ. Noi trebue sĕ mĕsurămŭ cu aceeașĭ mĕsură orĭ cărei confesiunĭ și décă față de celelalte nu stabilimŭ astfelŭ de pretențiĭ, atuncĭ niciĭ față de Evreime nu putemŭ s'o facemŭ.

Mai trebue comentarŭ?

ACADEMIA ROMANA.

Sesiunea generală din anulŭ 1893.

Raportulŭ secretarului generalŭ asupra lucrărilorŭ făcute în anulŭ 1892—93.

(Urmare.)

Publicațiunile Hurmusaki și cercetărĭ istorice.

Marea publicațiune istorică, care se face sub auspiciile Academiei și sub numele nemuritorului Eudoxiu Hurmuzaki, a continuatŭ și în anulŭ trecutŭ a se desvolta atâtŭ prin tipărirea unorŭ volume nouĕ, câtŭ și prin procurare de documente istorice de prin diferite archive.

1. S'a începutŭ tipărirea *Tomului II, Partea 4*, formatŭ de documente din anii 1531—1575, adunate din diferite publicațiunĭ străine de d-lŭ Nic. Densușianu. S'au tipăritŭ până acum din acestŭ volumŭ 20 cóle cu 87 documente.

2. Volumulŭ VIII. care este formatŭ din documente din archivele dela Veneția și din alte archive străine precum și din colecțiunile Academiei de documente originale, începuse a se tipări înaintea sesiunei trecute. Tipărirea s'a continuatŭ sub îngrijirea d-lui Ioanŭ Slavicĭ, și s'au tipăritŭ cólele 8—61. Acestŭ volumŭ este aprópe de a fi terminatŭ și cuprinde până acum 690 documente din anii 1376—1640. Unŭ indice alfabeticŭ alŭ materiilorŭ va termina volumulŭ, care va fi continuatŭ de alŭ IX-lea formatŭ din documente de aceeașĭ proveniință, dér cronologicesce posterióre.

3. Documentele procurate din archivele și bibliotecele polone vorŭ forma volumele I și II din *Suplementulŭ II* la colecțiunea Hurmuzaki. Din aceste documente privitóre la relațiunile țĕrilorŭ române cu Polonia s'au tipăritŭ, sub îngrijirea d-lui Iónŭ Bogdanŭ, întregŭ volumulŭ I de 82 cóle cu 347 documente din anii 1510—1600. Documentele scrise în limba polonă suntŭ tipărite în textŭ originalŭ cu traducere francesă.

Acestŭ volumŭ, fiindŭ cu totulŭ terminatŭ, vi-se va presenta chiarŭ în cursulŭ sesiunei actuale.

4. Volumulŭ IV alŭ Suplementului I a fostŭ formatŭ din documente din întâia jumĕtate a sec. XIX, procurate și coordonate de d. D. C. Sturdza-Scheianu și de mine. Am procuratŭ o nouă serie de documente din epoca 1821—1848 și de aceiașĭ natură, destulŭ de numeróse pentru a forma unŭ întregŭ volumŭ. S'a dispusŭ decĭ copiarea și tipărirea acestorŭ documente, carĭ vorŭ forma volumulŭ V alŭ Suplementului I. Tipărirea s'a începutŭ în luna curentă Februarie.

5. În anulŭ trecutŭ s'a continuatŭ lucrarea care se face de câțĭ-va anĭ la Constantinopolŭ pentru a procura copii de documente istorice din archivele Patriarchiei și ale altorŭ instituțiunĭ ortodoxe grece din Turcia.

Documentele carĭ se procură prin aceste cercetărĭ vorŭ forma unŭ fórte bogatŭ materialŭ istoricŭ de celŭ mai mare prețŭ pentru cunóscerea relațiunilorŭ seculare ale țĕrilorŭ române cu instituțiunile bisericescĭ ortodoxe din Turcia.

6. Cercetările începute în anulŭ 1891—92 în archivele dela Sibiiu de cătră d-lŭ archivarŭ Fr. Zimmermann au fostŭ continuate în anulŭ trecutŭ 1892—93, și ni s'au trimesŭ în cursulŭ anului 300 documente copiate și colaționate. Lucrarea continuă, și documentele în acestŭ modŭ procurate vorŭ arunca fórte multă lumină asupra relațiunilorŭ țĕrilorŭ române cu vechiulŭ principatŭ vecinŭ alŭ Transilvaniei și în specialŭ cu bogatele și puternicile orașe săsescĭ Sibiiulŭ și Brașovulŭ de lângă granițele țĕrei nóstre.

7. Din *Fragmentele istorice* a rĕmasŭ a se tipări volumulŭ VI în limba germană, care este a se forma din note separate și diferite extracte de documente făcute de rĕposatulŭ E. Hurmuzaki.

Se va traduce românesce și se va tipări în anulŭ viitorŭ de d-lŭ Iónŭ Slavicĭ tomulŭ II, conformŭ dispositiunilorŭ luate în anii trecuțĭ.

[Va urma.]

Cestionariŭ istoricŭ*)

de

Nic. Densușianu.

(Urmare).

85. Ce spunŭ bĕtrânii, s'au găsitŭ unde-va pe acolo *pietrii cu litere* puse încă din vremea vechiă ca *semne de hotare*?

— ce formă au pietrile aceste și ce litere suntŭ pe ele?

86 *a.* Ce felŭ de semne de hotare se numescŭ pe acolo *troienĭ*?

86 *b.* Ce felŭ de obiceiurĭ are poporulŭ pe acolo, când se pune semne de hotare?

— este cumva obiceiulŭ sĕ se facă atuncĭ ceva ceremonii religióse, și décă se îngrópă ceva sub pietrii, orĭ sub movile?

87. Se află cumva pe acolo în mijloculŭ câmpurilorŭ de arătură *arborĭ bĕtrânĭ singuraticĭ*?

— și décă se facŭ ceva ceremonii sub arborii aceștia la anumite dile?

88. Se află prin munții de acolo *arăturĭ vechĭ părăsite?*

— décă arăturile aceste suntŭ aprópe de vre-o cetate ruinată?

— și ce spune poporulŭ despre ele?

89. Se vorbesce ceva pe acolo, că în orașulŭ séu în satulŭ din apropiere sĕ fi fostŭ în vechime vre-o *magazie de bucate* pentru cătane, orĭ pentru casurĭ de fómete?

90. Se află pe acolo délurĭ de vii, și cum se numescŭ délurile aceste?

91. Ce spuneau bĕtrânii, cine a adusŭ mai întêiu în țĕra acésta vița de vie?

92. Se află pe délurile de acolo vii părăsite, orĭ vițe de vii sĕlbătăcite?

93. Ce se înțelege pe acolo sub numirea de *vii jidovescĭ*?

94. Ce nume au pe acolo diferitele felurĭ de strugurĭ?

95. Se află pe acolo vre unŭ locŭ numitŭ *Pometu* orĭ *Pomărie*?

— și décă loculŭ acesta este în apropiere de ceva ruine vechĭ?

96. Ce nume au pe acolo diferitele felurĭ de *póme*, (mere, pere, prune, cireșe și persecĭ)?

97. Ce spune poporulŭ, cine a adusŭ mai întêiu în țéra acésta diferitele felurĭ de póme (mere, pere etc.)?

— și de unde suntŭ aduse?

98. Se află pe acolo *pomĭ străinĭ sĕlbătăcițĭ*, carĭ nu se mai cultivă în țĕrile aceste, anume:

— măslinĭ sĕlbaticĭ? — smochinĭ sĕlbaticĭ? — portocalĭ (naranci) sĕlbaticĭ? — laurĭ sĕlbaticĭ? — alămâi sĕlbaticĭ?

99. Cultivă țĕrancele române pe acolo *vermii de mĕtase*?

— și décă portă pe acolo haine țesute cu borangicŭ?

100. Se află pe acolo vre-unŭ locŭ, orĭ vre unŭ satŭ numitŭ:

— Almă? — Almașŭ? — Arva?
— Bistra? — Bistrița? — Colunŭ?
— Cuhna? — Câmpulŭ Românilorŭ?
— Pășunele Românilorŭ? — Ghiula?
— Giulescĭ? — Horezŭ? — La Leu?
— La Vulturŭ? — La Capulŭ Boului?
— Posadă? — Râmescĭ? — Romanĭ?
— Slivașŭ? — și ce spune poporulŭ despre locurile aceste?

101. Se află pe acolo vre-unŭ satŭ cu numirea de *Șasă* (orĭ Șază)? D. e. Șasa Vinții, Șasa Lupsii.

— și ce înțelege poporulŭ sub cuvêntulŭ Șasă orĭ Șază?

102. Ce înțelege poporulŭ sub numirea de *linie* într'unŭ satŭ óre-care?

(Va urma).

*) Rugămŭ pe toțĭ d-nii, cărora le zace la inimă luminarea faptelorŭ marĭ și strălucite ale străbunilorŭ noștri, și anume, rugămŭ pe toțĭ bărbații noștri literațĭ, advocațĭ, preoțĭ, profesorĭ și învĕțătorĭ sĕ binevoiéscă a ne trimite rĕspunsurile sale la Cestionariulŭ de fată. Îndată ce o persónă póte sĕ ne rĕspundă chiar și numai la 2 séu la 3 întrebărĭ va face fórte bine sĕ pună pe hârtiă informațiunile aceste și sĕ ni le trimită cu poșta. In modulŭ acesta memoria multorŭ evenimente și fapte marĭ va trece și la posteritatea nóstră.

Telegr. part. a „Gaz. Trans.“

Coșiocna, 22 Martie*) Adunarea alegĕtorilorŭ românĭ din cerculŭ Coșiocnei a decursŭ în cea mai bună ordine. Cercetată a fostŭ peste așteptare, de unŭ numĕrŭ mare de inteligență și poporŭ. Însuflețire la culme. Adunarea s'a pronunțatŭ unanimŭ contra proiectelorŭ de politică bisericéscă ale guvernului, precum și contra proiectului privitorŭ la salarisarea învĕțătorilorŭ.

Zelau, 22 Martie*). Adunarea alegĕtorilorŭ românĭ din cerculŭ Zelaului, convocată pe 24 Martie, este oprită. S'a cerutŭ dela ministrulŭ de interne retragerea ordinului de oprire.

Literatură.

A apărutŭ:

Colecțiunea Șaraga à 1 leu volumulŭ. — In editura librăriei *Frații Șaraga* din Iași a începutŭ sĕ apară o colecțiune de scrierĭ de-ale autorilorŭ noștri contimporanĭ. Fiă-care scriere cuprinde peste 250 pag., într'unŭ volumŭ tipăritŭ cu îngrijire pe hârtiă bună. Costă unŭ volumŭ numai 1 leu și se află de vêndare la tóte librăriile principale din România. În fiă-care lună ese de sub presă câte unŭ volumŭ din acéstă colecțiune. Cele apărute până acum suntŭ: 1) Elena Sevastos, poveștĭ; 2) N. A. Bogdanŭ, poveștĭ și anecdote; 3) Mihailŭ Canianu, poesii populare (doine); 4) N. Gane, poesii; 5) Logofĕtulŭ Costache Konaki, poesii; vol. I; 6) Idem volum II; 7) Mihailŭ Eminescu, poesii complete.

Volumulŭ din urmă l'amŭ primitŭ dilele acestea. După câtŭ e de voluminosŭ și bine esecutatŭ, prețulŭ lui, de 1 leu, este în adevĕrŭ fórte neînsemnatŭ. In cursulŭ acestei lunĭ vorŭ apăré: Nr. 8: Sofia Nădejde, novele; și Nr. 9: A. Vlăhuță, novele. Alte scrierĭ ale autorilorŭ: N. Iorga, Caragiali, N. Gane, Matilda Cugler-Poni, Elena Sevastosŭ, A. Naum etc. etc. vorŭ apăré succesivŭ cu acelașĭ prețŭ redusŭ, de 1 leu.

DIVERSE.

Prințulŭ Talleyrand fŭ deșteptatŭ într'o nópte printr'o impușcătură de pistolŭ și observă în mijloculŭ casei pe servitorulŭ sĕu cu pistolulŭ descărcatŭ. Intrebându-lŭ ce însemnéză acésta, servitorulŭ rĕspunse: — Măria ta, amŭ observatŭ unŭ șórece în casă, și fiindu-mĭ témă sĕ nu vĕ trezéscă, l'am împușcatŭ.

Presență de spiritŭ. Sully, ministrulŭ lui Ludvicŭ XIV, aștepta în cabinetulŭ de lucru alŭ regelui pentru a lucra cu elŭ. După o scurtă așteptare fŭ concediatŭ, dicêndu-i-se sĕ vină după masă, căcĭ regele are frigurĭ. Sully rĕmase însĕ și vĕdŭ eșindŭ din camera regelui o dómnă tînĕră îmbrăcată în verde. Nu multŭ după acésta eși și regele, care se necăji rĕu, vĕdêndŭ pe Sully. — „Sire, dise Sully cu curagiu, credŭ că frigurile v'au părăsitŭ deja, căcĭ le-amŭ vĕdutŭ eșindŭ de la d-vóstră și coborându-se pe scară. Credŭ că putemŭ sĕ lucrămŭ acuma.“

*) Sosite erĭ séră, după încheiarea foiei. — Red.

Proprietarŭ Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Gregoriu Maiorŭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Martie 1892.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	115 85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	95.50
" " " " argint 4½%	122.65
Oblig. " " " de ost. I. emis.	101.75
" " " " " " II "	120.10
" " " " " " III "	—.—
Bonurĭ rurale ungare	—.—
" " croato-slav. . . .	95.90
Despăgubirea dijmei de vin . .	—.—
Imprum. ung. cu premii. . . .	97.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghed.	154 75
Renta de hârtie austr.	145.25
" " argint "	98.85
" " aurŭ "	98.70
Losurĭ din 1860	117.20
Acţii de-ale Băncei austro-ung .	148.75
" " " ung. de credit.	982.—
" " " aust. de credit.	411.50
Argint	353.50
Galbenĭ imp.	5.70
Napoleondorĭ	9.64
Mărcĭ imp. germ.	59.37½
London (lire sterlinge)	121 25
Rente de coróne austr. . . .	96 90
" " " ungară . . .	96.90

Cursul pieţei Braşov.

Din 23 Martie 1893.

Bancnote rom.	Cump.	9.55	Vênd.	9.58
Argintŭ român.	"	9.49	"	9.53
Napoleon-d'orĭ	"	9.59	"	9.63
Galbenĭ	"	5 60	"	5.65
Ruble rusescĭ	"	1.26½	"	—.—
Mărcĭ germane	"	58.80	"	59.20
Lire turcescĭ	"	—.—	"	—.—
Scrisurĭ fonc. Alb. 6%		101.—	"	—.—
" " " 5%		—.—	"	—.—

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ mixtŭ: 4 óre 20 min. diminéţa.
Trenulŭ accel.: 2 óre 18 min. după am.
Trenulŭ de persóne: 7 óre 23 min. séra.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ accel.: 5 óre 15 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenulŭ accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşovŭ la Zĕrnescĭ:

Trenulŭ mixtŭ: 9 óre 5 min. diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 13 min. după am.

Dela Braşovŭ la Ch.-Oşorheiu.

Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 20 min. diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 50 minute a. m.
Trenulŭ mixtŭ: 3 óre 10 min. după am.

Sosirea trenurilorŭ în Braşovŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenulŭ accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 10 óre 5 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 58 minute séra.
Trenulŭ accel.: 10 óre 17 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Braşovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 2 min. diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óră 14 min. după am.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 25 min. diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 32 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 9 óre 25 min. séra.

A V I S U!

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiescŭ ca espedarea sĕ li-se facă după stilulŭ nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans."